

Leerroute 1: Schrijven

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit →	Afstemming op doel				<ul style="list-style-type: none"> - Gebruikt basisconventies bij een formele brief - Hanteert verschil informeel/ formeel - Ordent informatie zo dat de lezer de gedachtegang kan volgen - Brengt enige samenhang in de tekst aan - Gebruikt de meest bekende voegwoorden correct - Maakt eenvoudige verwijzingen - Hanteert titel - Besteedt aandacht aan de opmaak van de tekst - Voorziet een brief op de gebruikelijke plaats van datering, adressering, aanhef en ondertekening - Kent functie van alinea's en tussenkopjes en past die toe - Gebruikt voornamelijk frequent voorkomende woorden - Schrijfproducten van leerlingen zijn verzorgd: weinig tot geen spel- en interpunctiefouten en fouten tegen de grammatica. <p>Zie voor beheersing groep 5/6 uit <i>Leerstoflijnen begrippenlijst en taalverzorging beschreven</i>, (SLO 2011)</p>
	Afstemming op publiek			<ul style="list-style-type: none"> - Kan de tekst afstemmen op medeleerlingen 	
	Samenhang			<ul style="list-style-type: none"> - Kan de belangrijkste informatie duidelijk maken - Kan op aanwijzing een nette versie voor publicatie maken - Kan de opmaak van de tekst verzorgen 	
	Woordgebruik & woordenschat			<ul style="list-style-type: none"> - Kan de juiste woorden en uitdrukkingen gebruiken 	
	Voorwaardelijk		<ul style="list-style-type: none"> - Kan de juiste woorden gebruiken - Is zich bewust van de spelling van woorden 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan aandacht besteden aan spelling, interpunctie en grammatica. <p>Zie groep 3/4 uit <i>Leerstoflijnen begrippenlijst en taalverzorging beschreven</i>, (SLO 2011)</p>	
	Taalverzorging	<ul style="list-style-type: none"> - Kan fonemen onderscheiden - Weet dat letters met klanken corresponderen - Schrijft tekens die op letters (beginnen te) lijken 			
Leerjaar		Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen		Concreet → Minder alledaags maar wel vertrouwd			
Soort tekst (voorbeelden)		Boodschappenlijstje, bijschrift bij een tekening, kaartje naar bekende etc.	Kaartje bijvoorbeeld naar familie, naam invullen, (boodschappen)lijstje, verslagje van enkele zinnen van een activiteit	Briefje bijvoorbeeld naar zieke medeleerling, berichtje voor de schoolkrant of het prikbord, verslag van activiteiten in de vorm van een informatieposter of muurkrant	Brief, kaart of e-mail om iemand te bedanken, te feliciteren, uit te nodigen, verzoek om informatie, formulier invullen, aantekeningen, advertentie, verslag of werkstuk, verhaal of gedicht

Leerroute 2: Schrijven

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit →	Afstemming op doel				- Gebruikt basisconventies bij een formele brief
	Afstemming op publiek			- Kan de tekst afstemmen op medeleerlingen	- Ordent informatie zo dat de lezer de gedachtegang kan volgen - Brengt enige samenhang in de tekst aan - Gebruikt de meest bekende voegwoorden correct - Maakt eenvoudige verwijzingen
	Samenhang			- Kan de belangrijkste informatie duidelijk maken	- Hanteert titel - Besteedt aandacht aan de opmaak van de tekst - Voorziet een brief op de gebruikelijke plaats van datering, adressering, aanhef en ondertekening - Kent functie van alinea's en tussenkopjes en past die toe in eigen tekst
	Woordgebruik & woordenschat	Leesbaarheid		- Kan op aanwijzing een nette versie voor publicatie maken - Kan de opmaak van de tekst (handschrift, titel en illustraties) verzorgen	- Gebruikt voornamelijk frequent voorkomende woorden
	Voorwaardelijk	Taalverzorging		- Kan de juiste woorden gebruiken - Is zich bewust van de spelling van woorden	- Redelijk accuraat gebruik van eenvoudige zinsconstructies <i>Zie voor beheersing groep 5/6 uit Leerstoflijnen begrippenlijst en taalverzorging beschreven, (SLO 2011)</i>
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8	
Onderwerpen	Nabij, contextgebonden, vertrouwd				
Soort tekst (voorbeelden)	Boodschappenlijstje, bijschrift bij een tekening, kaartje naar bekende etc.	Kaartje bijvoorbeeld naar familie, naam invullen, (boodschappen)lijstje, verslagje van enkele zinnen van een activiteit	Briefje bijvoorbeeld naar zieke medeleerling, berichtje voor de schoolkrant of het prikbord, verslag van activiteiten in de vorm van een informatieposter of muurkrant	Brief, kaart of e-mail om iemand te bedanken, te feliciteren, uit te nodigen, verzoek om informatie, formulier invullen, aantekeningen, advertentie, verslag of werkstuk, verhaal of gedicht	

Leerroute 3: Schrijven

		Naar referentieniveau 1F			1F op onderdelen
→ Complexiteit →	Afstemming op doel				
	Afstemming op publiek				
	Samenhang				
	Woordgebruik & woordenschat				
	Taalverzorging				
Voorwaardelijk					
		- Kan fonemen onderscheiden - Weet dat letters met klanken corresponderen			
		- Schrijft tekens die op letters (beginnen te) lijken			
			- Kan de belangrijkste informatie duidelijk maken		- Weet voor wie geschreven wordt
			- Kan op aanwijzing de opmaak van de tekst (kleur en illustratie) verzorgen		- Ordent informatie zo dat de lezer de gedachtegang kan volgen
			- Gebruikt voornamelijk frequent voorkomende woorden		- Hanteert titel - Voorziet een kaartje van adressering, aanhef en ondertekening
			- Besteedt aandacht aan spelling van frequent voorkomende woorden		- Gebruikt frequent voorkomende woorden en uitdrukkingen correct
					- Spelt geofefende themawoorden goed - Schrijft eenvoudige zinnen grammaticaal correct
Leerjaar		Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen	Over hier-en-nu, concreet, contextgebonden				
Soort tekst (voorbeelden)	Boodschappenlijstje, bijschrift bij een tekening, kaartje naar bekende etc.	Kaartje bijvoorbeeld naar familie, bijschrift bij een foto, (boodschappen) lijstje	Kaart bijvoorbeeld naar zieke medeleerling, berichtje, naam invullen op aanmeldingsformulier	Brief, kaart of e-mail om iemand te bedanken, te feliciteren, uit te nodigen, verslag van een dagje uit of van een andere eigen ervaring	

Leerroute 1: Luisteren

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit ↑	Evalueren				<ul style="list-style-type: none"> - Verwoordt een oordeel over een tekst(deel) of tv- of radioprogramma - Interpreteert informatie en meningen (dicht bij leerling) - Benoemt na het luisteren naar een tekst de verschillende meningen over een onderwerp - Legt een verband tussen tekstuele informatie en eigen kennis en ervaring
	Interpreteren			<ul style="list-style-type: none"> - Herkent een mening als deze door signaalwoorden wordt geïntroduceerd - Ordent informatie in zo ver deze dicht bij leerling staat - Kan meningen inventariseren 	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft informatie gestructureerd weer - Maakt aantekeningen
	Samenvatten	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een voorgelezen of verteld verhaal na - Ordent illustraties over het verhaal met behulp van de leerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent een verband tussen tekstuele informatie en eigen ervaringen - Vertelt een verhaal in grote lijnen na (met illustraties) - Omcirkelt relevante informatie na het beluisteren van een tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan na beluisteren van een tekst relevante informatie aangeven (op papier) 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt hoofdzaken uit de tekst - Selecteert belangrijke informatie uit de tekst - Stemt zijn manier van luisteren af op het luisterdoel
	Begrijpen	<ul style="list-style-type: none"> - Kan instructie en mededelingen begrijpen en uitvoeren - Laat zien dat hij naar een ander luistert - Wijst een genoemd plaatje, letter of woordje aan - Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten (wie, wat, waar) van een verhaal 	<ul style="list-style-type: none"> - Past instructie van leerkracht toe - Onderscheidt hoofdcomponenten van een verhaal (wie, wat, waar, wanneer) - Stemt zijn manier van luisteren op vooraf gegeven opdracht 	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft informatie uit een eenvoudige tekst redelijk nauwkeurig weer - Past instructie van de leerkracht consequent toe - Herkent de hoofdpunten in (nieuws) berichten 	
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8	
Onderwerpen	Concreet, alledaags, contextgebonden →			Abstracter, minder contextgebonden	
Soort tekst (voorbeelden)	(interactief) Voorgelezen prentenboeken, versjes en liedjes, gedragsaanwijzingen, instructie bij speelleeractiviteiten	Voorgelezen of verteld verhaal, voorstelling, aanwijzing leerkracht, medeleerling in kringgesprek	Voordracht medeleerling, lesinstructie leerkracht, routebeschrijving, programma op de computer, (nieuws)bericht	Een overtuigend pleidooi voor bijvoorbeeld meer speeltoestellen op het schoolplein, een verslag van een opdracht	

Leerroute 2: Luisteren

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit →	Evaluëren				<ul style="list-style-type: none"> - Verwoordt een oordeel over een tekst(deel) of tv- of radioprogramma
	Interpreteren			<ul style="list-style-type: none"> - Herkent een mening als deze door signaalwoorden wordt geïntroduceerd (bijvoorbeeld ik vind...) - Herkent verschillende meningen - Herkent een relatie tussen woord en beeld 	<ul style="list-style-type: none"> - Interpreteert informatie en meningen (dicht bij leerling) - Herkent een mening als luisterdoel - Ordent informatie (dicht leerling) - Legt een verband tussen tekstuele informatie en eigen kennis en ervaring
	Samenvatten	<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een voorgelezen of verteld verhaal na - Ordent illustraties over het verhaal met behulp van de leerkracht 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent een verband tussen tekstuele informatie en eigen ervaringen - Vertelt een verhaal in grote lijnen na (met illustraties) - Omcirkelt relevante informatie na het beluisteren van een tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan na beluisteren van een tekst relevante informatie aangeven (op papier) 	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft informatie gestructureerd weer, vult bijvoorbeeld een schema in - Maakt aantekeningen
	Begrijpen	<ul style="list-style-type: none"> - Kan instructie en mededelingen begrijpen en uitvoeren - Laat zien dat hij naar een ander luistert - Wijst een genoemd plaatje, letter of woordje aan - Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten (wie, wat, waar) van een verhaal 	<ul style="list-style-type: none"> - Past instructie van leerkracht toe - Onderscheidt hoofdcomponenten van een verhaal (wie, wat, waar, wanneer) 	<ul style="list-style-type: none"> - Past instructie van de leerkracht consequent toe - Geeft de hoofdlijnen van een tekst in eigen woorden weer - Stemt zijn manier van luisteren af op vooraf gegeven opdracht 	<ul style="list-style-type: none"> - Benoemt hoofdzaken uit de tekst - Selecteert belangrijke informatie uit een tekst - Maakt onderscheid tussen globaal en selectief/gericht luisteren - Herkent de hoofdpunten in (nieuws) berichten
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8	
Onderwerpen	Concreet, alledaags, contextgebonden			Abstracter, blijft wel dicht bij leefwereld	
Soort tekst (voorbeelden)	(interactief) Voorgelezen prentenboeken, versjes en liedjes, gedragsaanwijzingen, instructie bij speelleeractiviteiten	Voorgelezen of verteld verhaal door medeleerling, voorstelling, aanwijzing leerkracht, medeleerling in kringgesprek	Instructie bij een spelletje, persoonlijk verhaal medeleerling, lesinstructie leerkracht	Voordracht medeleerling, routebeschrijving, programma op de computer, (nieuws)bericht	

Leerroute 3: Luisteren

		Naar referentieniveau 1F			1F op onderdelen
→ Complexiteit →	Evaluëren				
	Interpreteren				
	Samenvatten				
	Begrijpen				
		<ul style="list-style-type: none"> - Speelt een voorgelezen of verteld verhaal na of ordent illustraties over het verhaal met behulp van de leerkracht - Kan instructie en mededelingen begrijpen en uitvoeren - Laat zien dat hij naar een ander luistert - Wijst een genoemd plaatje, letter of woordje aan - Onderscheidt met behulp van picto's hoofdcomponenten (wie, wat, waar) van een verhaal 	<ul style="list-style-type: none"> - Vertelt een verhaal in grote lijnen na (met illustraties) - Omcirkelt relevante informatie na het beluisteren van een tekst - Past instructie van leerkracht toe - Onderscheidt hoofdcomponenten van een verhaal (wie, wat, waar) 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent een verband tussen tekstuele informatie en eigen ervaringen - Herkent een relatie tussen woorden en beelden - Kan een verhaal in grote lijnen navertellen - Past instructie van de leerkracht consequent toe 	<ul style="list-style-type: none"> - (her)Kent het doel van een reclameboodschap - Kan na beluisteren van een tekst relevante informatie aangeven (op papier) - Benoemt hoofdzaken uit de tekst
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8	
Onderwerpen	Over hier-en-nu, concreet, contextgebonden				
Soort tekst (voorbeelden)	(interactief) Voorgelezen prentenboeken, versjes en liedjes, gedragsaanwijzingen, instructie bij speelleeractiviteiten	Voorgelezen of verteld verhaal, voorstelling, aanwijzing leerkracht, medeleerling in kringgesprek	Lesinstructie leerkracht, verslag van een opdracht, persoonlijk verhaal van medeleerling	Voordracht, routebeschrijving, programma op de computer	

Leerroute 1: Lezen

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit ↑	Evaluëren			<ul style="list-style-type: none"> - Geeft in eigen woorden weer wat wel of niet bevalt in de tekst - Kan interesse in bepaalde fictievormen aangeven (<i>fictie</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - Verwoordt een oordeel over een tekst(deel) - Evalueert de tekst met emotieve argumenten (<i>fictie</i>) - Kan met medeleerlingen leeservaringen uitwisselen (<i>fictie</i>)
	Interpreteren			<ul style="list-style-type: none"> - Legt relatie tussen informatie in de tekst en de werkelijkheid. - Herkent een mening als die mening expliciet wordt aangeduid ('ik vind'). - Herkent emoties in de tekst, zoals verdriet, boosheid en blijdschap (<i>fictie</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft aan of hij het wel of niet eens is met de mening(en) - Kan spannende, humoristische of dramatische passages in de tekst aanwijzen (<i>fictie</i>)
	Samenvatten		<ul style="list-style-type: none"> - Bepaalt welke informatie wel/niet belangrijk is, in relatie tot eigen kennis - Geeft (enigszins) aan waarom die informatie belangrijk is 	<ul style="list-style-type: none"> - Onderstreept zinnen in een tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - Verzamelt relevante informatie uit een tekst en geeft de informatie gestructureerd weer
	Begrijpen		<ul style="list-style-type: none"> - Onderstreept woorden in een tekst - Vertelt een (voorgelezen) verhaal in grote lijnen na - Beantwoordt vragen op basis van concrete aanwijzingen in de tekst - Herkent in een duidelijk gestructureerde tekst de tijdsopvolging 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent specifieke informatie (personen, dieren, gebeurtenissen, plaats) - Haalt belangrijke informatie uit de tekst - Herkent tekstsoorten (bijvoorbeeld verhalende tekst of advertentie) - Leeft mee met een personage (<i>fictie</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent specifieke informatie - Haalt belangrijke informatie uit de tekst en kan zijn manier van lezen daar op afstemmen - Herkent de inleiding bij een tekst - Herkent basale structurelementen (<i>fictie</i>)
	Opzoeken		<ul style="list-style-type: none"> - Past de alfabetische volgorde (enigszins) toe 	<ul style="list-style-type: none"> - Past alfabetische volgorde toe bij het zoeken - Gebruikt de inhoudsopgave 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan uitleggen hoe een personage zich voelt (<i>fictie</i>) - Kan gedichten en verhaalfragmenten parafraseren of samenvatten (<i>fictie</i>)
Voorwaardelijk	Techniek	<ul style="list-style-type: none"> - Kan fonemen onderscheiden - Weet dat letters met klanken corresponderen - Herkent en benoemt letters, bijvoorbeeld de eigen naam - Begrijpt dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kent alle letters - Leest korte woorden en zinnen - Kan klankzuivere woorden(roos, maan) maar ook complexere woorden (tuin, deur) steeds gemakkelijker herkennen 	<ul style="list-style-type: none"> - Beheerst technieken en strategieën voor woordherkenning - Leest langere woorden en langere zinnen. - Kan een tekst van een passend AVI-niveau goed voorlezen op toon en ritme 	<ul style="list-style-type: none"> - Zoekt informatie in duidelijk geordende naslagwerken - Leest schematische informatie en kan de relaties met de tekst expliciteren
Leerjaar		Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen		Concreet, alledaags, contextgebonden →			Abstracter, minder contextgebonden
Soort tekst (voorbeelden)		Prentenboeken, informatief beeldmateriaal zoals tekeningen, foto's, video's, CD-roms, pictogrammen, labels, logo's	Opdrachten in lesboek of op bord, aanwijzingen in computerspelletjes, kinderwoordenboek, verhalen, sprookjes, teksten in kindertijdschriften, versjes en liedjes	Kinderencyclopedie, eenvoudige schema's, inhoudsopgaven, lesopdrachten, aanwijzingen op websites, een kinderkookboek, reclame Fictie: verhalen, stripboeken, sprookjes	Teksten in zaakvakmethode, krantenbericht, tabellen, informatie op internet, routebeschrijvingen, een ingezonden brief, een oproep, een advertentie Fictie: verhalen (ook uit andere culturen), gedichten

Leerroute 2: Lezen

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit →	Evaluëren				<ul style="list-style-type: none"> - Evalueert de tekst met emotionele argumenten (<i>fictie</i>) - Kan met medeleerlingen leeservaringen uitwisselen (<i>fictie</i>)
	Interpreteren			<ul style="list-style-type: none"> - Legt relatie tussen informatie in de tekst en de werkelijkheid. - Herkent emoties in de tekst, zoals verdriet, boosheid en blijdschap (<i>fictie</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan spannende, humoristische of dramatische passages in de tekst aanwijzen. (<i>fictie</i>)
	Samenvatten		<ul style="list-style-type: none"> - Bepaalt welke informatie wel/niet belangrijk is, in relatie tot eigen kennis - Geeft (enigszins) aan waarom die informatie belangrijk is - Onderstreept woorden in een tekst - Vertelt een (voorgelezen) verhaal in grote lijnen na 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent specifieke informatie (personen, dieren, gebeurtenissen, plaats) - Haalt belangrijke informatie uit de tekst - Herkent tekstsoorten (bijvoorbeeld verhalende tekst en advertentie) - Leeft mee met een personage (<i>fictie</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - Verzamelt relevante informatie uit een tekst en geeft de informatie mondeling gestructureerd weer - Herkent specifieke informatie - Haalt belangrijke informatie uit de tekst en kan zijn manier van lezen daar op afstemmen
	Begrijpen		<ul style="list-style-type: none"> - Beantwoordt vragen op basis van concrete aanwijzingen in de tekst - Herkent in een duidelijk gestructureerde tekst de tijdsopvolging - Past de alfabetische volgorde (enigszins) toe 	<ul style="list-style-type: none"> - Past alfabetische volgorde toe bij het zoeken 	<ul style="list-style-type: none"> - Herkent de inleiding bij een tekst - Kan uitleggen hoe een personage zich voelt (<i>fictie</i>) - Kan gedichten en verhaalfragmenten parafraseren of samenvatten (<i>fictie</i>)
	Opzoeken		<ul style="list-style-type: none"> - Kent alle letters - Leest korte woorden en zinnen - Kan klankzuivere (roos, maan) maar ook complexere woorden (tuin, deur) steeds gemakkelijker herkennen 	<ul style="list-style-type: none"> - Beheerst steeds meer technieken en strategieën voor woordherkenning - Leest langere woorden en langere zinnen. - Kan een eenvoudige tekst op passend AVI-niveau goed voorlezen op toon en ritme 	<ul style="list-style-type: none"> - Zoekt informatie in duidelijk geordende naslagwerken, zoals woordenboek en telefoongids - Gebruikt de inhoudsopgave
Voorwaardelijk	Techniek	<ul style="list-style-type: none"> - Kan fonemen onderscheiden - Weet dat letters met klanken corresponderen - Herkent en benoemt letters, bijvoorbeeld de eigen naam - Begrijpt dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen 			<ul style="list-style-type: none"> - Kan teksten zodanig vloeiend lezen dat woordherkenning tekstbegrip niet in de weg staat. - Kent de meest alledaagse (frequente) woorden, of kan de betekenis van een enkel onbekend woord uit de context afleiden
Leerjaar		Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen		Concreet, alledaags, contextgebonden →			Abstracter, blijft wel dicht bij leefwereld
Soort tekst (voorbeelden)		Prentenboeken, informatief beeldmateriaal zoals tekeningen, foto's, video's, CD-roms, pictogrammen, labels, logo's	Opdrachten in lesboek of op bord, aanwijzingen in computerspelletjes, kinderwoordenboek, verhalen, sprookjes, teksten in kindertijdschriften, versjes en liedjes	Kinderencyclopedie, eenvoudige schema's, inhoudsopgaven, spelregels, lesopdrachten aanwijzingen op websites, een kinderboek, reclame Fictie: verhalen, stripboeken, sprookjes	Teksten in zaakvakmethode, krantenbericht, tabellen, informatie op internet, routebeschrijvingen, een ingezonden brief, een oproep, een advertentie Fictie: verhalen (ook uit andere culturen), gedichten

Leerroute 3: Lezen

		Naar referentieniveau 1F			1F op onderdelen
→ Complexiteit ↑	Evalueren				
	Samenvatten				
	Begrijpen				
	Opzoeken				
	Voorwaardelijk				
	Interpreteren				
	Techniek	<ul style="list-style-type: none"> - Kan fonemen onderscheiden - Weet dat letters met klanken corresponderen - Herkent en benoemt letters, bijvoorbeeld de eigen naam - Begrijpt dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen 	<ul style="list-style-type: none"> - Beantwoordt (wie, wat, waar) vragen op basis van concrete aanwijzingen in de tekst - Kent alle letters - Leest korte woorden en zinnen 	<ul style="list-style-type: none"> - Bepaalt welke informatie wel of niet belangrijk is - Onderstreept belangrijke woorden - Vertelt een (voorgelezen) verhaal in grote lijnen na zonder steun van illustraties - Herleest de tekst - Herkent specifieke informatie (personen, dieren, gebeurtenissen, plaats) - Kan zoeken op basis van de alfabetische volgorde - Kan klankzuivere (roos, maan) maar ook complexere woorden (tuin, deur) steeds gemakkelijker herkennen - Beheerst technieken en strategieën voor woordherkenning 	<ul style="list-style-type: none"> - Legt relatie tussen informatie in de tekst en de werkelijkheid. - Onderstreept zinnen in een tekst - Herkent specifieke informatie (letterlijk begrip) - Herkent advertentie en reclame - Leeft mee met een personage en kan uitleggen hoe die person zich voelt. (fictie) - Zoekt informatie in duidelijk geordende naslagwerken, zoals woordenboeken en telefoongids - Leest langere woorden en langere zinnen enigszins vloeiend - Kan een eenvoudige tekst op een passend AVI-niveau goed voorlezen op toon en ritme
Leerjaar		Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen	Over hier-en-nu, concreet, contextgebonden				
Soort tekst (voorbeelden)	Prentenboeken, informatief beeldmateriaal zoals tekeningen, foto's, video's, CD-roms, pictogrammen, labels, logo's	Opdrachten in lesboek of op bord, aanwijzingen in computerspelletjes, kinderwoordenboek, verhalen, sprookjes, versjes en liedjes	Informatie junior, kinderatlas, kindertijdschriften, lesopdrachten, aanwijzingen in computerspelletjes, sprookjes, versjes en liedjes	Teksten uit zaakvakmethode, eenvoudige teksten op internet, routebeschrijvingen, pictogrammen, logo's, opschriften, lesopdrachten, advertentie en reclame Fictie: (griezel en avonturen)verhalen, versjes en liedjes	

Leerroute 1: Gesprekken en spreken

		Naar referentieniveau 1F		Referentieniveau 1F
→ Complexiteit →	Afstemming op gesprekspartners			
	Afstemming op doel			
	Beurtnameing & samenhang			
	Verstaanbaarheid & zinsbouw			
	Woordgebruik & woordenschat			
	Voorwaardelijk			
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen	Concreet, vertrouwd		Abstract, niet alledaags	
Gespreks-situaties (voorbeelden)	Tweegesprek met leeftijdsgenoot, vragen van leerkracht beantwoorden, in de kring vertellen wat hij het weekend heeft gedaan	Zeggen wat hij vindt in kringgesprek, onderhandelend gesprek met leeftijdsgenoten om taak uit te voeren, telefoongesprek met bekende	Eenvoudige meningvormende gesprekken met leeftijdsgenoten, kort gesprek met onbekende over vertrouwd onderwerp	Mening geven en luisteren naar mening van leeftijdsgenoten, mondeling verslag doen, presentatie geven en reageren op eenvoudige vragen tijdens presentatie

Leerroute 2: Gesprekken en spreken

		Naar referentieniveau 1F			Referentieniveau 1F
→ Complexiteit →	Afstemming op gesprekspartners Afstemming op doel		<ul style="list-style-type: none"> - Weet dat je vragen kunt stellen als je iets te weten wilt komen - Geeft een gepaste reactie (verbaal/non-verbaal) 	<ul style="list-style-type: none"> - Weet dat je een gesprek kunt voeren om informatie en meningen uit te wisselen - Is zich bewust dat je je tegen verschillende gesprekspartners anders kunt praten 	<ul style="list-style-type: none"> - Is zich bewust dat hij een gesprek voert met als doel informatie en meningen uit te wisselen en om uitleg of instructie te volgen - Volgt de gesprekspartners redelijk - Ondersteunt woorden met non-verbaal gedrag - Herkent het verschil tussen een formele en informele gespreksituatie
	Verstaanbaarheid & zinsbouw Beurtnemning & samenhang		<ul style="list-style-type: none"> - Is in staat om het woord te nemen - Stelt vragen 	<ul style="list-style-type: none"> - Kan een gesprek beginnen en eindigen 	<ul style="list-style-type: none"> - Begint, houdt gaande en beëindigt kort gesprek - Gebruikt gespreksroutines - Maakt eigen gedachtengang begrijpelijk
	Woordgebruik & woordenschat		<ul style="list-style-type: none"> - De uitspraak is duidelijk genoeg voor de spreker om het gesprek te kunnen volgen - Redelijk accuraat gebruik van eenvoudige zinsconstructies - Houding, intonatie en mimiek ondersteunen het gesprokene 		
	Voorwaardelijk	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft een gepast antwoord op vragen - Vertelt over wat hij gedaan of mee-gemaakt heeft - Benoemt en beschrijft alledaagse aspecten, zoals mensen, plaatsen en dingen en een aantal veel voorkomende handelingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Beschikt over voldoende woorden om te praten over vertrouwde situaties en onderwerpen 		
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8	
Onderwerpen	Concreet, vertrouwd				
Gespreks-situaties (voorbeelden)	Tweegesprek met leeftijdsgenoot, vragen van leerkracht beantwoorden, in de (kleine) kring vertellen wat hij het weekend heeft gedaan	Zeggen wat hij vindt in een (kring)gesprek, onderhandelend gesprek met leeftijdsgenoten om taak uit te voeren, telefoongesprek met bekende	Leergesprek met leerkracht, overleg over groepsopdracht	Informerend gesprek buiten school, eenvoudige interviews	

Leerroute 3: Gesprekken en spreken

		Naar referentieniveau 1F		1F op onderdelen
→ Complexiteit →	Afstemming op gesprekspartners Afstemming op doel		- Kijkt een ander aan als hij tegen hem praat - Stelt vragen	- Weet dat je vragen kunt stellen als je iets te weten wilt komen - Geeft een gepaste reactie (verbaal/non-verbaal) - Kan standaarduitdrukkingen gebruiken om een gesprek te beginnen en eindigen
	Verstaanbaarheid & zinsbouw Beurtneeming & samenhang		- De uitspraak is duidelijk genoeg voor de spreker om het gesprek te kunnen volgen - Redelijk accuraat gebruik van eenvoudige zinsconstructies - Houding, intonatie en mimiek ondersteunen het gesprokene - Beschikt over voldoende woorden om te praten over vertrouwde situaties en onderwerpen	- Begint en beëindigt kort gesprek - Gebruikt gespreksroutines - Maakt eigen gedachtengang begrijpelijk
	Woordgebruik & woordenschat			
	Voorwaardelijk	- Geeft een antwoord op vragen - Vertelt over wat hij gedaan of meegemaakt heeft - Benoemt en beschrijft alledaagse aspecten, zoals mensen, plaatsen en dingen en een aantal veel voorkomende handelingen		
Leerjaar	Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
Onderwerpen	Concreet, vertrouwd			
Gespreks-situaties (voorbeelden)	Tweegesprek met leeftijdsgenoot, vragen van leerkracht beantwoorden, in de kleine kring vertellen wat hij het weekend heeft gedaan	Zeggen wat hij vindt in een tweegesprek, informeren met medeleerlingen	Kort routinegesprek met onbekende, vraaggesprek met medeleerlingen, telefoongesprek met bekende	Informeren gesprek buiten school, overleg in kleine groep, onderhandelende gesprekken om taken uit te voeren of problemen op te lossen